

22.9.2004

1218/4/03

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Terhi Arjola

PROSESSINJOHTO JA VÄLIAIKAISEN LÄHESTYMISKIELLON ILMOITTAMINEN POLIISILLE

1
KANTELU

A arvosteli 15.5.2003 oikeusasiamiehelle osittamassaan kirjeessä Lahden käräjäoikeuden käräjätuomarin B:n menettelyä lähestymiskieltoa koskevassa asiassa.

A:n mukaan asian pääkäsittely Lahden käräjäoikeudessa oli ollut hänen oikeuttaan loukkaava. A arvosteli sitä, että asiaa käsitellyt käräjätuomari B oli määrännyt väliaikaisen lähestymiskielon varaamatta hänelle tilaisuutta lausua hakemuksesta. Lisäksi A kertoimuun ohessa, että B oli käsitellyt häntä lähestymiskieltoasiassa kuin rikosasian vastaajaa syyttömyysoletaman vastaisesti ja vaikuttanut omalla menettelyllään vireillä olleeseen esitutkintaan ja syyttäjään. A moitti B:n menettelyä myös siltä osin kun hän oli kutsunut syyttäjän pääkäsittelyyn. Syyttäjän kutsumisella B oli A:n mielestä vaikuttanut syyttäjään asettamalla hakijan asianomistajaksi ja A:n vastaajaksi. Lisäksi B oli pääkäsittelyssä bukannut A:n oikeutta kuulustuttaa häntä vastaan todistanutta hakijaa estämällä kysymysten teon. A arvosteli myös sitä, että B oli velvoittanut hänet olemaan henkilökohtaisesti paikalla tuomiota annettaessa. Pääkäsittelyn jälkeen B oli kieltäytymällä luovuttamasta kopioita henkilötodistelun nauhoituksista ja asiakirjoista estänyt A:ta saamasta oikeudenkäyntiaineistoa. Lisäksi ilmoitus väliaikaisesta lähestymiskiellosta oli tehty lähestymiskieltoa koskevan lain 15 §:n vastaisesti. Vielä A epäili, että B oli tuntenut asiassa hakijana olleen henkilön tai tämän vanhemmat ennen oikeudenkäyntiä ja siten ollut asiassa esteellinen.

A pyysi oikeusasiamiestä tutkimaan, oliko B syyllistynyt virka-aseman väärinkäyttämiseen tai virkavelvollisuuden rikkomiseen. Lisäksi hän pyysi, että oikeusasiamies ryhtyy asiassa esitutkinta- tai syytetoimenpiteisiin.

2
SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Lahden käräjäoikeuden käräjätuomarin B:n selvitys. Laamanni C ilmoitti, ettei hän anna asiassa omaa lausuntoa.

A antoi sanottuun selvitykseen 16.9. ja 24.9.2003 päivätyt vastineet.

Vastineessa 16.9.2003 A arvosteli kantelussa esittämänsä lisäksi väliaikaista lähestymiskieltoa koskevan ratkaisun perusteluja ja kertoi, että B oli paitsi estänyt häntä pääkäsittelyssä esittämästä kysymyksiä myös estänyt häntä vapaasti kertomasta asiasta. Vastineessa 24.9.2003 A pyysi oikeusasiamiestä muun ohessa lisäksi tutkimaan oliko B antanut vääränsisältöisen asiakirjan tai pyrkinyt harhauttamaan asian käsittelyä apulaisoikeusasiamiehelle antamassaan selvityksessä.

Vastineen johdosta asiassa hankittiin vielä uudelleen B:n selvitys, johon A antoi 25.2.2004 päivätyn vastineen.

Lisäksi A toimitti tänne 29.3.2004 päivätyn lisäkirjelmän.

- - -

3 RATKAISU

3.1 Oikeusasiamiehen toimivallasta

Eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävänä on valvoa tuomioistuinten, viranomaisten ja virkamiesten virkatoiminnan lainmukaisuutta. Oikeusasiamies ei voi puuttua siihen, miten valvottava käyttää sille lain mukaan kuuluvaa harkintavaltaa, jollei tuota harkintavaltaa ylitetä tai käytetä väärin.

Suomen perustuslain 3 §:n 3 momentin mukaan tuomiovaltaa Suomessa käyttävät riippumattomat tuomioistuimet, ylimpinä tuomioistuimina korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus. Oikeusasiamies ei voi kumota tai muutoinkaan muuttaa tuomioistuinten ratkaisuja, määrätä niitä muutettaviksi tai määrätä asiaa uuteen oikeuskäsittelyyn. Oikeusasiamies ei voi myöskään arvioida uudelleen asiassa aikanaan esitettyä näyttöä.

3.2 Väliaikainen lähestymiskielto

3.2.1 Kiellon määrääminen asianosaisia kuulematta

Lähestymiskiellosta annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaan lähestymiskielto voidaan määrätä väliaikaisena. Säännöksen 2 momentin mukaan ennen väliaikaista lähestymiskieltoa koskevan asian ratkaisemista kieltoon määrättäväksi vaaditulle ja sillä suojattavalle henkilölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Asia voidaan kuitenkin ratkaista asiaan osallisia kuulematta, jos pyyntö on ilmeisen perusteeton tai jos asia ei laatussa vuoksi siedä viivytystä taikka jos kieltoon määrättäväksi vaadittua henkilöä ei tavoiteta.

Säännöstä koskevan hallituksen esityksen (HE 41/1998 vp.) mukaan, koska lähestymiskiellolla rajoitettaisiin kieltoon määrättävän henkilön oikeuksia, hänelle olisi lainkäytön yleisten periaatteiden mukaisesti varattava riittävä ja

asianmukainen tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen ja sen tueksi esitettyjen seikkojen ja todisteiden johdosta. Kuitenkin äkillisissä tilanteissa, joissa suojan tarve olisi ilmeisen kiireellinen, pääsäännöstä voitaisiin poiketa ja väliaikainen lähestymiskiello määrätä, vaikka henkilölle, jota vastaan kieltoa haetaan, ei vielä olisikaan varattu tilaisuutta tulla kuulluksi. Säännöstä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että asia voitaisiin ratkaista, vaikka asiaan osallista ei olisikaan kuultu muun muassa, jos asia ei laatusa vuoksi sietäisi viivytystä. Kuuleminen ei olisi esityksen mukaan välttämätöntä esimerkiksi tilanteessa, jossa jo muuten on saatu selvyys, että itsensä uhatuksi tunteva henkilö on välittömästi alttiina jatkuvalla vaaralla, esimerkiksi häneen kohdistuvien toistuvien uhkailujen tai väkivallantekeiden vuoksi eikä asia uuden vakavan uhan vuoksi siedä viivytystä.

Lahden kärjäoikeus on 11.12.2001 antamallaan ratkaisulla määrännyt A:n laajennetun väliaikaisen lähestymiskiellon. Ratkaisunsa kärjäoikeus on tehnyt A:ta kuulematta, koska kärjäoikeus oli katsonut, että asia ei laatusa vuoksi sietänyt viivytystä.

Totean, että laki antaa tietyissä laissa luetelluissa tilanteissa mahdollisuuden määrätä väliaikainen lähestymiskiello asianosaisia kuulematta. A:n asiassa kärjäoikeus on harkinnassaan katsonut, että käsillä oli yksi näistä laissa luetelluista tilanteista ja määrännyt väliaikaisen lähestymiskiellon A:ta kuulematta. Käytettävissäni olleiden asiakirjojen valossa katson, että kärjäoikeus on tässä harkinnassa menetellyt harkintavaltansa rajoissa.

Lisäksi totean, että A oli valittaessaan Lahden kärjäoikeuden 15.2.2002 antamasta lähestymiskielloa koskevasta tuomiosta ja 25.1.2002 antamasta tuomarin esteellisyyttä koskevasta päätöksestä Kouvolan hovioikeuteen, katsonut kärjätuomari B:n menetelleen väärin, kun väliaikainen lähestymiskiello oli annettu asianosaisia kuulematta. Lisäksi A toi valituksessaan esiin arvostelunsa puheena olevan ratkaisun perusteluista. Kouvolan hovioikeus ei ole 4.7.2002 antamassaan päätöksessä todennut B:n menetelleen asiassa virheellises ti.

3.2.2

Väliaikaisen lähestymiskiellon ilmoittaminen poliisille

Lähestymiskiellosta annetun lain 9 §:n 3 momentin mukaan tuomiosta, jolla lähestymiskiello on määrätty, kumottu tai kieltoa muutettu, tuomioistuimen on heti ilmoitettava 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Sanotun 15 §:n 1 momentin mukaan poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi lähestymiskiello saadaan tallentaa poliisin henkilörekisteriin. Säännöksen mukaan väliaikaista lähestymiskielloa ei merkitä rekisteriin.

Selvityksessään B on viitannut edellä mainitun 9 §:n 3 momentin ohella myös lain 13 §:ään. Väliaikaista lähestymiskielloa koskevaan lain 3 lukuun sisältyvän 13 §:n mukaan väliaikaisesta lähestymiskiellosta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä lähestymiskiellosta säädetään. Edellä mainitusta hallituksen esityksestä ilmenee 13 §:n osalta muun ohessa, että säännös tarkoittaa paitsi lähestymiskielloon määräämisen aineellisia

edellytyksiä niin myös menettelysääntöjä. Esityksen mukaan esimerkiksi ilmoitukset ratkaisusta tulisi toimittaa 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Toisaalta esityksessä on puheena olevan säännöksen yhteydessä tuotu esiin myös se, ettei väliaikaista lähestymiskieltoa merkitä lain 15 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin.

Totean, että väliaikaista lähestymiskieltoa koskevan päätöksen ilmoittamisesta poliisille ei ole laissa erillistä säännöstä. Kiellon noudattamisen valvonta kuuluu kuitenkin poliisille (HE 41/1998 vp.) ja myös väliaikaisen lähestymiskiellon rikkominen on virallisen syytteen alainen rikos. Siten kiellon ilmoittamista poliisille, jonka tehtävänä on poliisilain mukaan muun ohessa rikosten ennalta estäminen ja selvittäminen, ei voi pitää virheellisenä menettelynä.

3.3

Lähestymiskieltoasian käsittelystä

A:n kirjoituksen mukaan lähestymiskieltoasian käsittely oli paikoin muistuttanut rikosasian käsittelyä.

Siltä osin kuin A arvosteli sitä, että muun ohessa B:n syyttäjälle lähettämään käsittelyilmoitukseen hänet oli nimetty vastaajaksi ja lähestymiskiellon hakija asianomistajaksi ja että tuomio oli kirjoitettu kuin rikosasian tuomio, totean seuraavaa.

Toisin kuin esimerkiksi käräjäoikeuden väliaikaista lähestymiskieltoa koskevaan ratkaisuun, edellä mainittuihin asiakirjoihin lähestymiskiellon hakija on merkitty asianomistajaksi ja A vastaajaksi. Näistä merkinnöistä huolimatta, asiakirjoista ei mielestäni voi saada virheellistä kuvaa, että kysymys olisi rikosasiasta tai että näillä merkinnöillä olisi pyritty vaikuttamaan vireillä olleeseen esitutkintaan tai syyttäjään. Asiakirjoista ilmenee selvästi, että kysymys on ollut lähestymiskieltoasiasta.

Asian käsittelyn osalta totean lisäksi, että lähestymiskiellosta annetun lain 6 §:n mukaan asian käsittelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäynnistä rikosasiassa säädetään. Näin ollen, vaikka lähestymiskiellossa ei ole kysymys rikosasiasta, tulevat rikosprosessia koskevat säännökset soveltuvin osin noudatettaviksi tällaisen asian käsittelyyn.

3.4

Syyttäjän kutsuminen pääkäsittelyyn

Lähestymiskiellosta annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaan poliisi-, syyttäjä- ja sosiaaliviranomaisella on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa asian käsittelyssä silloinkin, kun asianomainen viranomainen ei ole hakijana. Hallituksen esityksen säännöstä koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tämän mahdollistamiseksi käräjäoikeuden olisi ilmoitettava ainakin syyttäjä- tai poliisiviranomaisille lähestymiskieltoa koskevan pyynnön pääkäsittelystä.

Edellä esitettyyn viitaten katson, ettei B ole menetellyt virheellisesti ilmoittaessaan asian käsittelystä syyttäjälle.

3.5

Käräjätuomari B:n harjoittama prosessinjohto

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 6 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuimen tehtävänä on valvoa, että asian käsittelyssä noudatetaan selvyyttä ja järjestystä. Säännöksen 2 momentin mukaan tuomioistuimen tulee myös valvoa, että asia tulee asianmukaisesti käsitellyksi eikä asiaan sekoiteta mitään siihen kuulumatonta.

Oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 6 §:n mukaan oikeuden puheenjohtaja on velvollinen valvomaan järjestyksen noudattamista istunnossa. Hänen tulee sen vuoksi keskeyttää sopimaton lausuma ja oikaista jokaista, joka käyttäytyy häiritsevästi tai asiattomasti.

Oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 7 §:n mukaan, jos todiste, jonka asianosainen tahtoo esittää, koskee seikkaa, joka on asiaan vaikuttamaton tai selvitetty, tahi jos näyttö on huomattavasti vähemmällä vaivalla tai kustannuksella saatavissa toisella tavoin, älköön oikeus salliko todisteen esittämistä. Sanotun luvun 33 §:n 5 momentin mukaan kysymyksiä, jotka sisältönsä, muotonsa tai esittämistapansa puolesta johtavat määrätynlaiseen vastaukseen, ei saa tehdä muussa kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa kuulustelussa silloin, kun pyritään selvittämään sitä, missä määrin todistajan kertomus vastaa todellista tapahtumien kulkua. Tuomioistuimen tulee evätä ilmeisesti asiaan kuulumattomat taikka eksyttävät tai muuten sopimattomat kysymykset. Totean, että säännöksessä viitattu 2 momentti koskee niin sanottua vastakuulustelua ja 3 momentti vastakuulustelun jälkeen mahdollisesti suoritettavaa todistajan kuulustelua.

Oikeuden puheenjohtajana B on vastannut oikeudenkäynnin kulusta. Prosessia johtaessaan puheenjohtajalla on tiettyä harkintavaltaa muiden ohessa sen suhteen, milloin hän katsoo aiheelliseksi evätä edellä selostetussa oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 33 §:ssä kuvatut kysymykset tai rajoittaa asiassa esitettävää todistelua. Tällaisiin prosessinjohtollisiin toimenpiteisiin vaikuttavat muiden ohessa puheenjohtajan käsitys esitettyjen kysymysten laadusta ja niiden merkityksestä asian selvittämiseen. Tuomioistuimella on oikeus ja velvollisuuskin pohtia ja rajata oikeudenkäynnissä esitettävää todistelua siten, ettei asiassa esitetä sellaista todistelua, mikä ei tuomioistuimen käsityksen mukaan ole asian ratkaisun kannalta oleellista.

Tuomarin tulisi toteuttaessaan edellä mainittujen säännösten mukaista prosessinjohtoa pyrkiä samalla siihen, että asianosaiset myös kokevat prosessinjohtoon oikeudenmukaiseksi ja puolueettomaksi. A:n kirjoituksen perusteella B ei näytä onnistuneen prosessinjohtossaan tässä suhteessa.

Käräjäoikeuden pääkäsittelyn nauhoituksista ilmenee, että B on A:n ja hänen vastapuolensa kuulemisen aikana osin rajoittanut kuulemisen yhteydessä

tehtyjä kysymyksiä ja myös paikoin keskeyttänyt asianosaisten kuulemisen. Nauhoitusten perusteella A:n puolesta esitettyjä kysymyksiä on rajoitettu enemmän kuin vastapuolen.

En kuitenkaan katso B:n ylittäneen hänelle edellä mainittujen säännösten perusteella kuuluvaa harkintavaltaa prosessinjohdossaan. Tämän vuoksi saatan vain B:n tietoon edellä mainitun yleisen käsitykseni pyrkimyksestä sellaiseen prosessinjohtoon, että asianosaiset kokevat oikeudenkäynnin oikeudenmukaiseksi.

Lisäksi totean, ettei se, että hovioikeus on päättänyt näyttöä arvioidessaan toiseen lopputulokseen kuin kärjäoikeus, merkitse sitä, että kärjäoikeus olisi omassa päätöksenteossään ylittänyt sille lain mukaan kuuluvan harkintavallan.

Siltä osin kuin A arvosteli sitä, että hän ei ollut saanut kommentoida vastapuolensa esituskinnassa antamaa kertomusta totean, että oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 9 §:n 3 momentin mukaan on saapuvilla olevalle asianosaiselle suotava tilaisuus lausua mielensä joka isesta tuomioistuimessa esitetystä todisteesta. Asiakirjojen valossa sanottua esituskintakertomusta ei kuitenkaan ole asiassa käytetty todisteena, vaikka kertomus onkin ollut lähestymiskiellon määräämistä koskevan hakemuksen liitteenä.

3.6

Kärjäoikeuden äänitteitä koskeva pyyntö

Olen erääseen toiseen Lahden kärjäoikeuden menettelyä koskeneeseen kanteluun antamassani päätöksessä 28.8.2003 (2207/4/02) käsitellyt muun ohessa tuomioistuimen äänitteiden jäljennösten valmistamista.

Kärjäoikeuden B on A:n asiassa antamassaan selvityksessä viitannut tuossa asiassa antamaansa selvitykseen. Sanotussa selvityksessään B oli muun ohessa viitannut kantelijalle lähettämäänsä kirjeeseen, josta ilmeni kärjäoikeuden laamannin antaneen kärjäoikeudelle yleismääräyksen siitä, ettei kärjäoikeuden toimesta pureta nauhoja ja että tämä johtui kärjäoikeuden voimavarojen puutteesta.

Mainitussa olevassa ratkaisussani olen äänitteiden valmistamisen osalta kannanottonani esittänyt seuraavan:

Kantelun tarkoittamassa asiassa kantelija ja hänen avustajansa olivat pyytäneet Lahden kärjäoikeudelta kärjäoikeuden äänitteitä asiassa, jossa kantelija oli ollut asianosaisena. Pyyntö oli käsittänyt kärjäoikeuden äänitteiden jäljennösten tilaamisen. Äänitteitä oli pyydetty kärjäoikeuden antaman ratkaisun jälkeen.

Kieltäytyessään pyydettyjen äänitteiden jäljennösten antamisesta B oli perustellut ratkaisuaan kärjäoikeuden laamannin 20.2.1998 antamalla oikeudenkäymiskaaren 22 luvun 9 §:ää koskevalla tiedotteella. Tiedotteessa

on tuotu esille muun muassa säännökseen sisältyvä tuomioistuimelle jätetty harkintavalta ja todettu muun ohessa, että jäljennöksen valmistaminen tai kirjalliseen muotoon saattaminen on äärimmäinen poikkeustapaus. Tiedotteen mukaan valituskirjoitus on pääsääntöisesti kyettävä laatimaan oikeuden tuomion perusteella.

Oikeuskirjallisuudessa Jokela (Antti Jokela: Oikeudenkäyntikulut ja maksuton oikeusapu, Helsinki 1995, s. 352 - 353) on, viitaten oikeudenkäymiskaaren 22 luvun 9 §:ään, katsonut ettei oikeudenkäymiskaaressa suoranaisesti taata asianosaiselle oikeutta jäljennökseen äänitteestä tai sen kirjalliseen muotoon. Hänen mukaansa tämä oikeus kuitenkin jo seuraa tuolloin voimassa olleesta yleisten asiakirjain julkisuudesta annetusta laista. Jokelan mukaan mahdollisuus käydä kuuntelemassa äänitettä tuomioistuimen tiloissa ei voi korvata tätä oikeutta.

Mielestäni mainittu kärjäoikeuden laamannin 20.2.1998 antama tiedote ja sen nojalla kantelun tarkoittamassa asiassa noudatettu menettely ovat oikeudenkäymiskaaren 22 luvun 9 §:n (1064/1991) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n valossa ongelmallisia. Ottaen huomioon oikeusministeriönkin lausunnossa esiin tuodun oikeudenkäyntimenettelyn uudistuksen vaikutuksen kärjäoikeuksien pöytäkirjoihin, pidän asianosaisen mahdollisuutta kärjäoikeuden äänitteen jäljennöksen saantiin tärkeänä. Kun esimerkiksi suullista todistelua ei enää kokonaisuudessaan kirjata kärjäoikeuden pöytäkirjaan tai tuomioon, saattaa asianosainen esimerkiksi harkitessaan valitusoikeutensa käyttämistä tarvita yksityiskohtaisen tiedon suullisen todistelun sisällöstä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 § koskee kenen tahansa oikeutta saada pyytämällä tavalla tieto viranomaisen asiakirjan sisällöstä. Asianosaisen oikeus ei voi olla tätä huonompi. Säännöstä koskevasta hallituksen esityksestä ilmenevä lähtökohta huomioon ottaen tiedon antaminen muulla kuin pyydetyllä tavalla edellyttää säännöksessä mainittujen edellytysten täyttymistä. Selvityksessään laamanni C on perustellut mainittuun tiedotteeseen sisältyvää ohjettaan kärjäoikeuden resurssipulalla. Käsitykseni mukaan äänitteen saattaminen kirjalliseen muotoon voi perustellusti aiheuttaa kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle. Sen sijaan äänitteen jäljentäminen ei yleensä voi vaatia kovinkaan paljon resursseja. Äänitteen jäljentäminen vaatii työvoimaa pääsääntöisesti vain nauhoituslaitteen käynnistämisen ja kasettien vaihtamisen yhteydessä. Nauhoituksen aikana nauhoitusta hoitava henkilö voi hoitaa joitakin muitakin työtehtäviään.

Käsitykseni mukaan äänitteen jäljennöksen valmistamisesta ei ainakaan yleisesti voi aiheutua sellaista todellista ja olennaista kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitetaan. Äänitteen jäljennöksen toimittaminen on tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa asetuksessa hinnoiteltu, normaali tuomioistuimen suorite. Totean vielä, että pelkän kärjäoikeuden tiloissa tapahtuvan äänitteiden kuuntelumahdollisuuden tarjoaminen saattaa asianosaiset ja muut äänitteiden

sisällöstä tietoa haluavat heidän asuinpaikkansa perusteella eriarvoiseen asemaan.

Näillä perusteilla katson, että äänitteen jäljennöksen valmistaminen ei voi olla "äärimmäinen poikkeustapaus", kuten edellä mainitussa laamanni C:n tiedotteessa on todettu. Edellä lausutun perusteella näin ei voi olla silloin, kun kysymys on yleisöjulkisuuden toteuttamisesta, saati silloin, kun kysymys on asianosaisen esittämästä pyynnöstä. Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin kannalta voi olla ongelmallista, jos tuomioistuin arvioi jäljennöksen valmistamisen tarpeellisuuden asianosaisen puolesta. Yleensä asianosaisen on voitava itse arvioida, mitä hän muutoksenhakuun tai oikeudenkäyntiin valmistautuakseen tarvitsee. Mahdollisuus saada äänitteen sisällöstä tieto pyydetyllä tavalla on tärkeä paitsi asianosaisen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin myös oikeudenkäynnin julkisuuden toteutumisen kannalta.

Sanotulla päätökselläni olen saattanut edellä esittämäni käsityksen äänitteiden jäljennösten valmistamisesta laamanni C:n ja kärjätuomari B:n tietoon sekä samalla kiinnittänyt heidän huomiotaan siihen, että oikeus saada tuomioistuimen äänitteen sisällöstä tieto pyydetyllä tavalla on tärkeä paitsi asianosaisen oikeusturvan myös oikeudenkäynnin julkisuuden toteutumisen kannalta.

Olen siis jo aikaisemmin saattanut samaa asiaa koskevan käsitykseni Lahden kärjäoikeuden laamannin ja kärjätuomari B:n tietoon. Näin ollen ja kun A:n äänitteitä koskeva pyyntö Lahden kärjäoikeudelle on tehty ennen edellä käsiteltyä päätöstäni, A:n kirjoitus ei anna puoleltani aihetta muuhun kuin että lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni heidän tietoonsa.

3.7

Muut kantelussa esitetyt asiat

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella katson, että muilta osin asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

4

TOIMENPITEET

Lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Lahden kärjäoikeuden kärjätuomarin B:n tietoon edellä kohdista 3.5 ja 3.6 ilmenevässä tarkoituksessa. Kohtaan 3.6 viitaten lähetän jäljennöksen päätöksestä myös laamanni C:lle tiedoksi.

- - -